

Abstrakt

Tato diplomová práce zkoumá vztah odpadů a lidí na sběrném dvoře. Sběrný dvůr slouží pro tříděné vyhazování takových odpadů, které se kvůli velikosti či materiálu nemohou uložit do klasických popelnic. Jelikož je naše společnost orientovaná na spotřebu a konzum, vyhazuje se hodně věcí, které ovšem jiní lidé shledávají zajímavými či užitečnými, a tak si je odnáší ven. Ze sběrného dvora by se však nic odnášet nemělo, neboť odpad není bezprizorní, ale je vymezen vlastnickým právem. Zároveň hlavní princip odpadového hospodářství – odpadová hierarchie uvádí, že než se věc stane odpadem, měla by se jinak využít. Zabývám se tedy tím, jak toto pojetí odpadu podmiňuje pohyb věcí na sběrném dvoře, jak a kým může být odnesený odpad využitý a jakou roli hraje odnášení odpadů v naplňování odpadní hierarchie. To vše jsem se rozhodla zkoumat pomocí antropologických metod, a to zúčastněného pozorování na sběrném dvoře a rozhovory s jednotlivými aktéry. Z výzkumu vyplývalo, že na sběrném dvoře se zbytečně vyhazují věci, které by mohly ještě někomu sloužit. Lidé se rozhodují si je odnášet „na vlastní pěst“ za neoficiální součinnosti zdejších zaměstnanců. Odnesené odpady poté využívají nejenom běžným spotřebním způsobem, ale například i pro sběratelské účely, pro uměleckou tvorbu nebo je věnují muzeím. Sběrný dvůr má tak nepřiznaný potenciál nejenom znovu upotřebovat vyhazované věci, ale vlastně i potenciál vzdělávací či kulturotvorný. Ačkoliv napomáhá tomu, aby se i velké či nebezpečné odpady třídily a lidé je nevyhazovali do krajiny, také poukazuje na symptom současného přístupu k odpadům, který je pojímá hlavně jako hmotu, která se má uklidit z našich zraků a neumožňuje dostatek prostoru vnímat odpad individuálně jako jednotlivé věci. Sběrný dvůr jsem zároveň zasadila do kontextu prostředí brownfieldu, ve kterém se nachází. Poukazuji tak na to, že ačkoliv máme s odpady spojené hlavně předměty, mohou tak být vnímány i určitá místa či lidé.

Klíčová slova

spotřeba, konzum, odpady, třídění odpadu, recyklace, znovuvyužití odpadu, život věcí, sběrný dvůr, kontejnery, etnografie, antropologie odpadu